

NKA Miniszteri keret

Pályázati azonosító: 449105/00064

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

A BTM Kiscelli Múzeum textilgyűjteménye számára megvásároltunk egy díszmagyar öltözetet, melyet Tüdös Klára készített, feltehetőleg 1940 körül. A ruha datálását és azonosítását a Corvin Áruház eredeti címkéje segíti. A ruhaderékből, szoknyából, hímzett kötényből és főkötőből álló öltözet stílusa és minősége, színvonala alapján is kétségtelenül eredeti és kiemelkedő darab. Az iparművésznő a magyar divattervezés, azon belül is a magyaros ruha mozgalom emblematikus alakja volt a két világháború között. A Kiscelli múzeum textilgyűjteménye is őriz tőle darabokat, és ezt a kollekción tudtuk egy újabb, tökéletes állapotban levő, a család által már restauráltatott darabbal kiegészíteni.

Tüdös Klára nem csak tervezőként volt jelentős, de hitével, példamutatásával emberként is elismerésre, emléke pedig megőrzésre méltó. A 2. világháború idején a Református Nőszövetség vezetőjeként páratlan szervezőkészségével embereket bújtatott és mentett, elhagyott gyermekek ellátását intézte diakonisszák segítségével. Reméljük, a jövőben személyét középpontba állító kiállítást is rendezhetünk, mely hozzájárulna gazdag életművének – eddig még hiányos – tudományos feldolgozásához is.

A ruha megvásárlása mellett ahhoz, hogy a tárgyakat méltó módon kiállíthassuk, a ruha pontos méretére gyártott, egyedi kiállítási bábura, valamint műtárgyvédelmi szempontoknak megfelelő vitrinre is szükségünk volt. Mindkettőt a Novastore Kft. készítette el a legkorszerűbb technológiával, így jelenleg lehetőségünk van a ruhát megfelelő védelem (megfelelő fény, UV és páratartalom) mellett bemutatni a látogatóknak.

Az öltözetet a támogatás elnyerése után megvásároltuk és a múzeumba szállítottuk. A leltárkönyvbe a darabok Tx. 2018.17.1-4. leltári számokon kerültek be.

A ruhadarabok ismertetése:

A ruha anyaga halványzöld színű, atlaszkötésű alapon sötétebb zöld és rózsaszín, szállebegésekkel képzett virágos mintával szőtt selyemszövet.

Ruhaderék: Több részből szabott, testre simuló, halcsontokkal merevített, elől nyitott felsőrész. Eleje derékvonala elől mélyebben, hátul rövidebben csúcsosan lenyúlik. Lila szalaggal összefűzhető elején a fűzés alatt patentokkal rögzíthető fehér selyem zsorzssett betét. A fűzés szélén, a mély és kerek nyakkivágás szélén valamint a háta íves szabásvonala mentén széles, sötét fémfonalas csipkeszalag-díszítés. Fehér zsorzssettől készült a nyakkivágásban levő keskeny rakott fodor és a rövid puffos ujja, melyet rózsaszín selyemfonalas, magyaros virágmintás hímzés díszít. A fehér pamutvászon bélés a selyemszövettel összefogva varrott. A derék vonalában fehér övzalag, hátának nyakkivágásánál cégjelzés.

Szoknya: A több szövetszélből szabott szoknya elől földig ér, hátul kissé hosszabb. Bősége a derékvonalon nagy levasalt hajtásokba szedett, keskeny övszalagba fogott. Elől fél-baloldalt patentokkal összekapcsolható hasíték a bebújáshoz. Alján a fonákoldalon széles műanyag szálakból font merevítő szalag. Béleletlen.

Kötény: Fehér zsorzsettből szabott téglalap formájú, deréknál sűrű ráncokba behúzott és pántba fogott, rózsaszín selyemfonallal hímzett, szélein keskeny csipkével keretelt kötény.

Főkötő: A ruha anyagából készült különös formájú, fémfonalas csipkével és lila selyemszalaggal díszített főkötő. Több rétegű fehér, keményített gaze anyaggal és dróttal merevített.

Budapest, 2019. 02. 20.

dr. Szatmári Judit Anna, muzeológus

A Kiscelli Múzeum Textilgyűjteményének vezetője

Budapesti Történeli Múzeum
Kiscelli Múzeum
Budapest, Kiscelli u. 103.

A teljes öltözék

Részletfotók

Leltári szám 2018.17.1.	Múzeum KISCELLI	Osztály Textil és zászoló
Tárgy Női díszruha ruhadereka		Elhelyezés E/1
		Revízió
Leírás Több részből szabott, testre simuló, halcsontokkal merevített, elől nyitott felsőrész. Eleje derékvonala elől mélyebben, hátul rövidebben csúcsosan lenyúlik. Lila szalaggal összefűzhető elején a fűzés alatt patentokkal rögzíthető fehér selyem zsorzssett betét. A fűzés szélén, a mély és kerek nyakkivágás szélén valamint a háta íves szabásvonala mentén széles, sötét fémfonalas csipke-szalag díszítés. Fehér zsorzssettből készült a nyakkivágásban levő keskeny rakott fodor és a rövid puffos ujj, melyet rózsaszín selyemfonalas, magyaros virágmintás hímzés díszít. A fehér pamutvászon bélés a		Fénykép
Származás Tüdös Klára; Budapest; 1940-1944		
Állapot restaurált		
Beszerezés Dr Harangozóné, Kopócs Erika; 1054 Budapest, Báthory	Vételár 100000 Ft. - vétel	
Megjegyzés A Tx. 2018.17.1-4. leltári számú tárgye gyűttes megvásárlása NKA miniszteri keretből elnyert támogatás segítségével valósult meg.		Méreték mellbőség = 91 cm derékbőség = 77 cm háta hossza = 39 cm eleje hossza = 34 cm ujja hossza = 43 cm

Leltári szám 2018.17.2.	Múzeum KISCELLI	Osztály Textil és zászoló
Tárgy Női díszruha szoknyája		Elhelyezés E/1
		Revízió
Leírás Lila-zöld mintás selyemszövet szoknya. A több szövetszélből szabott szoknya elől földig ér, hátul kissé hosszabb. Bősége a derékvonalon nagy levasalt hajtásokba szedett, keskeny övszalagba fogott. Elöl fél-baloldalt patentokkal összekapcsolható hasíték a bebújáshoz. Alján a fonákoldalon széles műanyag szálakból font merevítő szalag. Béleletlen. Tx. 2018.17.1-4. Itsz-okon összetartozó öltözet.		Fénykép
Származás Tüdös Klára; Budapest; 1940-1944		
Állapot restaurált		
Beszerezés Dr Harangozóné, Kopócs Erika; 1054 Budapest, Báthory	Vételár 100000 Ft. - vétel	
Megjegyzés A Tx. 2018.17.1-4. leltári számú tárgye gyűttes megvásárlása NKA miniszteri keretből elnyert támogatás segítségével valósult meg.		Méreték derékbőség = 72 cm hossza hátul = 111 cm hossza elől = 106 cm

Leltári szám 2018.17.3.	Múzeum KISCELLI	Osztály Textil és zászoló
Tárgy Női díszruha kötény		Elhelyezés E/1
		Revízió
Leírás Fehér zorszettből szabott téglalap formájú, deréknál sűrű ráncokba behúzott és pántba fogott, rózsaszín selyemfonallal himzett, szélein keskeny csipkével keretelt kötény. Tx. 2018.17.1-4. Itsz-okon összetartozó öltözet.		Fénykép
Származás Tüdös Klára; Budapest; 1940-1944		
Állapot restaurált		
Beszerezés Dr Harangozóné, Kopócs Erika; 1054 Budapest, Báthory	Vételár 100000 Ft. - vétel	
Megjegyzés A Tx. 2018.17.1-4. leltári számú tárgyegyüttes megvásárlása NKA miniszteri keretből elnyert támogatás segítségével valósult meg.		Méreték szélesség = 81 cm hosszúság = 89 cm

Leltári szám 2018.17.4.	Múzeum KISCELLI	Osztály Textil és zászoló
Tárgy Női díszöltözet főkötő		Elhelyezés E/1
		Revízió
Leírás A 2018.17.1-2. ruha anyagából készült különös formájú, fémfonalas csipkével és lila selyemszalaggal díszített főkötő. Több rétegű fehér, keményített gaze anyaggal és dróttal merevített. Tx. 2018.17.1-4. Itsz-okon összetartozó öltözet.		Fénykép
Származás Tüdös Klára; Budapest; 1940-1944		
Állapot restaurált		
Beszerezés Dr Harangozóné, Kopócs Erika; 1054 Budapest, Báthory	Vételár 100000 Ft. - vétel	
Megjegyzés A Tx. 2018.17.1-4. leltári számú tárgyegyüttes megvásárlása NKA miniszteri keretből elnyert támogatás segítségével valósult meg.		Méreték szélesség = 30 cm szalagok hossza = 108 cm magasság = 24 cm

Lejtári szám	Megnevezés(ek)	Darab-szám	Leírás / használat / tartalom	Kor	Keltekzés / készítés helye	Készítő / alkotó neve	Használat helye(i)	Használat ideje	Anyag	Technika	Méret, terjedelem	Allapot
Tx. 2018.16.2.	Női alszalwi melle	1	Fekete gyantás női alszalwi melle, a gyanta a mellek között van, a mellek között van egy kis fehér gyanta is.	1938	Budapest	De Henri Artkumi Keresi Erika	Budapest	1938-45	gyantás fekete női alszalwi melle, a gyanta a mellek között van, a mellek között van egy kis fehér gyanta is.	geppel készült, van	hossz: 117 cm, szélesség: 90 cm, anyaga: kopott	gy
Tx. 2018.17.1.	Női alszalwi melle	1	Tüdös leatra, Corniu Anulda-Corniu Anulda, élőt 7 db kapcsolattal rendelkező, puftos, élőt a felső részénél, a mellek között van egy kis fehér gyanta is.	1940k.	Budapest	Tüdös leatra (Corniu Anulda)	Budapest	1940-44	lila-250d műanyag, a mellek között van egy kis fehér gyanta is.	geppel készült, van	hossz: 91 cm, szélesség: 77 cm, anyaga: 43 cm, 34 cm, 59 cm	gy
Tx. 2018.17.2.	Női alszalwi melle	1	Tüdös leatra, Corniu Anulda-Corniu Anulda, élőt 7 db kapcsolattal rendelkező, puftos, élőt a felső részénél, a mellek között van egy kis fehér gyanta is.	1940k.	Budapest	Tüdös leatra (Corniu Anulda)	Budapest	1940-44	lila-250d műanyag, a mellek között van egy kis fehér gyanta is.	geppel készült, van	hossz: 92 cm, szélesség: 66 cm, anyaga: 111 cm	gy
Tx. 2018.17.3.	Női alszalwi melle	1	Vajszínű zsergett kötény, élőt rendelkező, lila puftos, élőt a felső részénél, a mellek között van egy kis fehér gyanta is.	1940k.	Budapest	Tüdös leatra (Corniu Anulda)	Budapest	1940-44	vajszínű zsergett kötény, élőt rendelkező, lila puftos, élőt a felső részénél, a mellek között van egy kis fehér gyanta is.	geppel készült, van	hossz: 84 cm, anyaga: 89 cm, 89 cm	gy
Tx. 2018.17.4.	Női alszalwi melle	1	Hé - 250d műanyag, a mellek között van egy kis fehér gyanta is.	1940k.	Budapest	Tüdös leatra (Corniu Anulda)	Budapest	1940-44	Hé - 250d műanyag, a mellek között van egy kis fehér gyanta is.	geppel készült, van		gy
Tx. 2018.18.1.	Női alszalwi melle	1	Halegy, napfény, napos puftos, élőt rendelkező, lila puftos, élőt a felső részénél, a mellek között van egy kis fehér gyanta is.	1990k-2000	Budapest	Nyári leatra (Corniu Anulda)	Budapest	1990k-2015	Pamut, műanyag	geppel készült, van		gy
Tx. 2018.18.2.	Női alszalwi melle	1	Halegy, napfény, napos puftos, élőt rendelkező, lila puftos, élőt a felső részénél, a mellek között van egy kis fehér gyanta is.	1990k-2000	Budapest	Nyári leatra (Corniu Anulda)	Budapest	1990k-2015	Pamut, műanyag	geppel készült, van		gy
Tx. 2018.19.1.	Női alszalwi melle	1	Világos, napfény, napos puftos, élőt rendelkező, lila puftos, élőt a felső részénél, a mellek között van egy kis fehér gyanta is.	1990k-2000	Budapest	Nyári leatra (Corniu Anulda)	Budapest	1990k-2015	Pamut, műanyag	geppel készült, van		gy
Tx. 2018.19.2.	Női alszalwi melle	1	Világos, napfény, napos puftos, élőt rendelkező, lila puftos, élőt a felső részénél, a mellek között van egy kis fehér gyanta is.	1990k-2000	Budapest	Nyári leatra (Corniu Anulda)	Budapest	1990k-2015	Pamut, műanyag	geppel készült, van		gy
Tx. 2018.19.3.	Női alszalwi melle	1	Világos, napfény, napos puftos, élőt rendelkező, lila puftos, élőt a felső részénél, a mellek között van egy kis fehér gyanta is.	1990k-2000	Budapest	Nyári leatra (Corniu Anulda)	Budapest	1990k-2015	Pamut, műanyag	geppel készült, van		gy

Lebőhely / gyűjtőhely	A megszerzés módja	A megszerzés ideje	Gyűjtő / feltáró	Átadó neve	Az átadó adatai	Vételár	Adattári szám	Leltározó / feldolgozó neve	Státusz	Megjegyzések
ENITORN Szalon, 1065 - Bp. Izabela u. 45.	ajándék	2018. márc.	Szatmári Judit	Horn Eriő	2000 Szentendre Ökösrem u. 3.	-		Szatmári Judit		Kisipari munka. Hozzá tartozó könyv: IX. 2018. 16. A.
Dr. Harangszőlő Kopcs Eszka 1054 - Bp. Sáthony u. 23. 1. em. 5)	vétel	2018. 2018. márc. május	Dr. Satmári Judit	Dr. Harangszőlő Kopcs Eszka	1054 Bp. Sáthony u. 23. 1. em. 5.	400.000,-		Dr. Satmári Judit		Restaurálta: Kralovicki Mária (vétel előtt) Az eladó edényekkel volt. A vételár az üveg szőnyegre vonatkozik (NKA) * új, * prób, * új, * új, * új, * új
Dr. Harangszőlő Kopcs Eszka 1054 - Bp. Sáthony u. 23. 1. em. 5.	vétel	2018. május	Dr. Satmári Judit	Dr. Harangszőlő Kopcs Eszka	1054 Bp. Sáthony u. 23. 1. em. 5.	-		Dr. Satmári Judit		- " -
Dr. Harangszőlő Kopcs Eszka 1054 - Bp. Sáthony u. 23. 1. em. 5.	vétel	2018. máj jus	Dr. Satmári Judit	Dr. Harangszőlő Kopcs Eszka	1054 - Bp. Sáthony u. 23. 1. em. 5.	-		Dr. Satmári Judit		- " -
1071 - Bp. Danyajevicz u. 47.	ajándék	2018. május	Szatmári Judit	Som Nóra	2112 Veregyes Vicsárdi tanya 4.	-		Szatmári Judit		Nyári kedikb iparművelés a HOHE tétel / közt és kétele tanára volt. 2017 ben kint el, alkotást kinyújtott a kérelem.
- " -	ajándék	2018. május	Szatmári Judit	Som Nóra	- " -	-		Szatmári Judit		- " -
- " -	ajándék	2018. május	Szatmári Judit	Som Nóra	- " -	-		Szatmári Judit		- " -
- " -	ajándék	2018. május	Szatmári Judit	Som Nóra	- " -	-		Szatmári Judit		- " -
- " -	ajándék	2018. május	Szatmári Judit	Som Nóra	- " -	-		Szatmári Judit		- " -